

Scientific and pedagogic internship «Organization of educational process for legal education applicants, innovative teaching methods in higher education institutions of Ukraine and EU» : Internship proceedings, October 28 – December 6, 2019. Frankfurt an der Oder, Federal Republic of Germany. 200 pages.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

© European University Viadrina Frankfurt (Oder), 2019

CONTENTS

Доцільність впровадження спецкурсу «Основи антидопінгового контролю у міжнародному спортивному праві» до системи вищої юридичної освіти України Акуленко Т. М.	8
Інноваційний підхід до організації підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських Албул С. В.	12
Система юридичної освіти в Україні у сфері інтелектуальної власності: тенденції, перспективи та міжнародний досвід Андрусів У. Б.	16
Педагогічні умови формування фахової компетентності юриста Апкіна Г. В.	21
Інноваційні методи навчання у закладах вищої юридичної освіти Белікова А. О.	24
Юридична освіта в Україні: основні акцентуації Беньківський В. О.	27
Аналіз програми підготовки фахівців у сфері цивільно-військового співробітництва на основі компетентнісного підходу Бернєславська О. М.	30
Мета, завдання та зміст вищої юридичної освіти в Україні Бірюкова А. Г.	35
Підготовка кадрів у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання Буга Г. С.	39
Методологія дослідження правової свідомості та професійної культури юристів Бурдонсова М. А.	43
Клаузура як інноваційний метод підготовки фахівців-правників Вдовічена Л. І.	47

Особливості підготовки студентів правників у Великій Британії та Німеччині Дубович О. В.	50
Імплементація європейських стандартів юридичної освіти як один із елементів удосконалення системи професійної підготовки українських поліцейських Дундич Л. В.	55
Менеджмент системи юридичної освіти у приватному ЗВО Свчук Т. В.	59
Управління виховним процесом у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи МВС України Єприщев П. С.	62
Підвищення кваліфікації як один з професійних обов'язків адвоката Заборонський В. В.	64
Взаємозв'язок між юридичною освітою та юридичною професією: європейський контекст Звяць О. С.	68
Відповідність якості юридичної освіти європейським стандартам Зіноватна І. В.	71
Сучасна вища юридична освіта в Україні та Німеччині: проблеми та шляхи застосування передового досвіду Іваницький С. О.	75
Якість надання освітніх послуг в Україні: проблеми та шляхи їх подолання Камінська Н. С.	77
Сучасні підходи до підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання МВС України Кириченко О. В.	81
Юридичні клініки закладів вищої освіти в системі безоплатної правничої допомоги Кириченко Ю. В.	85
Податкова грамотність як вимога інноваційного підходу в організації навчального процесу для здобувачів юридичної освіти у ЗВО України Коломісць П. В.	88

Підготовка фахівців за освітньою програмою «Правознавство» у закладах вищої освіти: базові критерії оцінювання якості	
Коломось Т. О.	92
Гуманітарний чинник у сучасній юридичній освіті	
Копоненко Т. В.	95
Інноваційні методи викладання дисципліни конституційне право України	
Куненко І. С.	97
Напрямки удосконалення правового регулювання виховного процесу в специфічних умовах набуття вищої освіти в системі МВС України	
Куракін О. М.	101
Окремі зауваження до реформування вищої освіти в Україні	
Лисенко І. В.	103
Legal education as a mechanism for the implementation of legal competences	
Loktionova Viktoriia	106
Тренінг як метод розвитку комунікативних здібностей майбутніх юристів	
Мухіна Г. В.	107
Інноваційні методи щодо підготовки спеціалістів з антикорупційної діяльності в Україні	
Новіков М. М.	112
Роль інноваційних технологій у навчальному процесі вищої школи	
Новікова О. О.	115
Щодо забезпечення якості вищої юридичної освіти	
Олійник О. М.	119
Система вивчення антикорупційного законодавства в приватному юридичному вузі	
Падалка Р. С.	124
Юридична освіта Федеративної Республіки Німеччини: досвід організації навчального процесу	
Пармонова О. С.	128
Problems of modern training of lawyers in Ukraine	
Parkhomenko M. M.	132

правомосовної діяльності уповноважених органів та посадових осіб, тих боків процесу виховання особистості здобувача вищої освіти, які відбивають загальноуспільну волю, потреби й інтереси в реалізації прав і свобод особи на виховання і професійну підготовку, забезпечують сталість і надійність освітнього процесу. Вона (сутність правового регулювання) визначає функціональне призначення, відповідні способи і технології юридичного забезпечення здійснення процесу професіоналізації перемінного складу закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи Міністерства внутрішніх справ України.

Література:

1. Тихомиров Ю.А. Право и социальное управление в развитом социалистическом обществе. М.: Юрид. лит., 1978. 328с.
2. Научна організація управління органами внутрішніх дел / под ред Г.Г. Зуйкова. М.: Академия МВД СССР, 1984. 313с.
3. Теория государства и права / под ред. В.М. Корельского и В.Д. Перевалова. М.: НОРМА – ИНФРА, 1998. 570с.
4. Комаров С.А. Общая теория государства и права: учебник. М.: Юрайт, 1998. 416с.
5. Общая теория государства и права: Академический курс в 2-х томах / под ред. М.Н. Марченко. Том 2. Теория права. М.: Изд-во Зерцало, 2000. 546с.
6. Скакун О.Ф. Теория государства и права: учебник. Харьков: Консум, Ун-т внутр. дел, 2000. 704с.
7. Лившиц Р.З. Теория права. М.: НОРМА – ИНФРА, 1994. 476 с.

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЯК ОДИН З ПРОФЕСІЙНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ АДВОКАТА

Заборовський В. В.

доктор юридичних наук,

*професор кафедри цивільного права та процесу
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
и Ужгород, Україна*

Високі кваліфікаційні вимоги до професії адвоката встановлюється не тільки при набутті особою статусу адвоката [1; 2; 3; 4; 5], але й вже під час здійснення ним своєї професійної діяльності. Тож слушним є

професійний обов'язок адвоката, а саме підвищувати свій професійний рівень (п. 4 ч. 1 ст. 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [6]), сутність якого розкривається у ст. 11 Правил адвокатської етики [7] (адвокат має постійно підвищувати свій професійний рівень та кваліфікацію, володіти достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві) та положеннях Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 21 вересня 2019 року № 111 [8].

Постійне вдосконалення знань адвоката є одним із міжнародних стандартів адвокатської професії. Так, ч. 2 Принципу II Рекомендації № 21 Комітету міністрів Ради Європи від 25 жовтня 2000 року про свободу здійснення професії адвоката [9] вказує на потребу вжиття всіх необхідних заходів для забезпечення підвищення кваліфікації адвокатів. На необхідність надання адвокатам права формувати самоврядні асоціації, у тому числі й для постійного навчання, перепідготовки та підтримання їх професійного рівня, йдеться в п. 24 Основних положень про роль адвокатів 1990 року [10].

Підвищення свого професійного рівня (підвищення кваліфікації), відповідно до п. 2 Порядку, є важливим професійним обов'язком адвокатів, дотримання якого має забезпечувати безперервне поглиблення, розширення й оновлення ними своїх професійних знань, вмінь та навичок, здобуття нової спеціалізації або кваліфікації у певній галузі права чи сфері діяльності на основі раніше здобутої освіти і практичного досвіду, забезпечувати адвокатів достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві та практиці його тлумачення та застосування. Постійно підвищувати рівень своєї професійної кваліфікації зобов'язані всі адвокати та помічники адвокатів, інформація про яких внесена до Єдиного реєстру адвокатів України. Адвокати, які набули статусу адвоката, в перший рік зобов'язані пройти Модульну програму «Молодий адвокат», яку розробляє та реалізовує Вища школа адвокатури НААУ, яка є адміністратором процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні. Всі адвокати зобов'язані підвищувати кваліфікацію адвоката на рівні 10 годин за календарний рік, за виключенням адвокатів, які набули статусу адвоката (в перші три роки – 16 годин на рік). Крім цього, не менше 50% залікових балів з підвищення кваліфікації повинні бути отримані адвокатом під час заходів організованих органи адвокатського самоврядування, у тому числі Національною асоціацією адвокатів України, а також Вищою школою адвокатури Національної асоціації адвокатів України.

У разі відсутності необхідної кількості балів з підвищення кваліфікації адвоката, Вища школа адвокатури зобов'язана проінформувати про це раду адвокатів регіону та відповідну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури регіону. В свою чергу у разі надходження скарги на такого адвоката до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про вчинення інших порушень, ці данні можуть бути враховані при розгляді дисциплінарної справи. Крім цього, у випадку, якщо кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури регіону або Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури адвоката притягнуто до дисциплінарної відповідальності за порушення Правил адвокатської етики, то своїм рішенням такі комісії можуть також встановити обов'язок для такого адвоката пройти спеціалізоване додаткове підвищення кваліфікації з питань адвокатської етики у Вищій школі адвокатури НААУ, яке він зобов'язаний пройти протягом трьох місяців з дати винесення рішення комісією.

Хоча в юридичній літературі й наявне твердження про необґрунтованість покладення на адвоката такого обов'язку [11, с. 19], але переважна більшість науковців дотримується протилежної позиції, а деякі з них вказують на необхідність закріплення й такої нової міри професійної відповідальності адвоката як примусове підвищення ним своєї кваліфікації [12, с. 59; 13, с. 69-70; 14, с. 25]. Не вдаючись до детального аналізу процедури підвищення кваліфікації українських адвокатів, а враховуючи насамперед порядок нарахування залікових балів, ставимо під сумнів можливість, у всіх випадках, виконання вищевказаним Порядком поставленої перед ним мети, оскільки в жодному разі не можна «звести цей процес до формального підтвердження отриманих знань без проходження спеціальних різнобічних програм» [15, с. 19].

Література:

1. Заборовський В.В. Стажування як умова набуття статусу адвоката. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2016. Вип. 37. Т. 3. С. 112-116.
2. Заборовський В.В. Судимість як негативна умова набуття статусу адвоката. *Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 19-20 лютого 2016 р.)*. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2016. С. 210-213.

3. Заборовский В.В. Правовая природа квалификационного экзамена на получение статуса украинского адвоката. *Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения*. 2017. № 1 (62). С. 88-93.
4. Заборовский В.В. Морально-этические требования к претенденту на получение статуса адвоката по законодательству Украины и зарубежных стран. *Право. Экономика. Психология*. 2017. № 1. С. 17-22.
5. Заборовский В.В. Правовая природа негативных и позитивных условий морально-этического характера, которые являются предпосылкой для получения статуса адвоката в Украине. Сравнительно-правовой аспект. *Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis*. 2017. Vol. 6 (2). S. 85-102.
6. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. № 5076-VI. *Офіційний вісник України*. 2012. № 62. Ст. 17.
7. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 9 червня 2017 року. URL: <http://vkdka.org/wp-content/uploads/2017/07/PravilaAdvokatskojiEtiki2017.pdf> (дата звернення: 20.11.2019).
8. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція), затверджений рішенням Ради адвокатів України від 21 вересня 2019 року № 111. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2019-09-21-poryadki-111_5db2d7f00ffe2.pdf (дата звернення: 20.11.2019).
9. Recommendation № R(2000)21 of the Committee of Ministers to member States on the freedom of exercise of the profession of lawyer, adopted by the Committee of Ministers on 25 October 2000 at the 727th meeting of the Ministers' Deputies. URL: <https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=533749&SecMode=1&DocId=370286&Usage=2> (дата звернення: 20.11.2019).
10. Основні положення про роль адвокатів, прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам від 1 серпня 1990 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_835 (дата звернення: 20.11.2019).
11. Купрейченко С.В. Защитник в уголовном процессе на стадии предварительного расследования: автореф. дис. на соиск. научн. степ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.09. М., 2007. 22 с.

12. Бусурина Е.О. Принудительное обучение по повышению квалификации как мера дисциплинарной ответственности адвоката. *Евразийская адвокатура*. 2012. № 1. С. 58-60.

13. Косенко М.С. Участие квалификационно-дисциплинарной комиссии адвокатуры в обеспечении адвокатской дисциплины в Украине. *Закон и жизнь*. 2013. № 9 (261). С. 66-70.

14. Мельниченко Р.Г. Виды мер профессиональной ответственности адвокатов. *Адвокатская практика*. 2011. № 1. С. 23-26.

15. Варфоломеева Т.В. Впровадження міжнародних правил адвокатської етики в Україні. *Вісник Академії адвокатури України*. 2009. № 1(14). С. 7-20.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ЮРИДИЧНОЮ ОСВІТОЮ ТА ЮРИДИЧНОЮ ПРОФЕСІЄЮ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОНТЕКСТ

Заяць О. С.

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Львівський державний університет внутрішніх справ

м. Львів, Україна

Система і структура (як сукупність компонентів) вищої юридичної освіти є досить складною і перебуває в постійній динамічній взаємодії (взаємозв'язку та взаємозалежності) з політичними, соціально-економічними та культурними інститутами суспільства. Тому роль і значення вищої юридичної (правничої) освіти важко переоцінити [1-3].

Незважаючи на відсутність «еталона» вищої юридичної (правничої) освіти та різноманітність систем підготовки юристів (правників) у країнах Європейського Союзу (ЄС), заклади вищої юридичної (правничої) освіти в різних європейських країнах мають певні спільні риси (особливості), які обумовлені (визначаються) низкою факторів [1, с. 90].

В контексті цього, за результатами проведеного дослідження [1-3] встановлено, що головною спільною рисою (особливістю) є: 1) практичне спрямування навчального процесу; 2) чітко означена професійна орієнтація юридичної (правничої) освіти. Водночас з'ясовано, що такий підхід є виправданим і обумовлений ринком юридичних послуг і доступом до юридичної (правничої) професії. Тут доцільно також відмітити, що саме

ринок правничої професії найбільше впливає на формування навчальних планів [2, с. 41; 3].

З огляду на це, щоб усвідомити та зрозуміти механізми цього впливу, варто, на нашу думку, насамперед, звернутися до традиційного (класичного) європейського розуміння (визначення) сутності фаху «правника» чи «юриста». Так, у Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи (РЄ) № R (2000)21 про свободу професійної діяльності правника, ухваленої Комітетом Міністрів РЄ 25.10. 2000 р. на 727-ому засіданні заступників міністрів, зазначено, що «правник» – це «особа кваліфікована та уповноважена відповідно до національного права звертатися або діяти від імені своїх клієнтів, займатися юридичною практикою, виступати перед судом та представляти своїх клієнтів у юридичних питаннях» [4].

Поряд з тим, Комітет Міністрів РЄ рекомендує урядам країн-членів РЄ керуватися у своїй діяльності такими головними принципами щодо забезпечення свободи професійної діяльності правників, а саме [2, с. 179–180; 4]:

«1. Слід вживати всіх належних заходів, щоб забезпечувати повагу, захисту та сприяння свободі здійснення професії правника без дискримінації та без неналежного втручання влади чи громадськості, зокрема в світлі відповідних положень Європейської Конвенції про права людини.

2. Рішення щодо дозволу на юридичну практику або приєднання до цієї професії повинен приймати незалежний орган. Такі рішення, незалежно від того, приймає чи не приймає їх незалежний орган, повинні підлягати перегляду незалежним і безстороннім судовим органом.

3. Правники повинні мати свободу переконань, висловлення поглядів, пересування, об'єднання та зібрань; зокрема, вони повинні мати право брати участь у публічних дискусіях із питань права та відправлення правосуддя та пропонувати законодавчі реформи.

4. Правники не повинні потерпати чи перебувати під загрозою санкцій або тиску, якщо вони діють у відповідності до своїх професійних стандартів.

5. Правники повинні мати доступ до своїх клієнтів, зокрема до осіб, позбавлених волі, щоб уможливити надання приватних консультацій і представлення інтересів клієнтів у відповідності до встановлених

6. Слід вживати всіх належних заходів, щоб забезпечити дотримання конфіденційності відносин між правником і його клієнтом. Винятки з цього принципу є допустимими лише тоді, коли вони сумісні з принципом верховенства права.